

Ἡ Χαληλιέ ἀναχωροῦσα ἔστρεψε συχνὰ τὴν κεφαλὴν καὶ προσεμειδία ἀγγελικῶς τῷ νεανίᾳ. Ἐπειτα ἐν δρομῇ ἀκατανοήτῳ ἐπαναστρέψασα δρομαία καὶ περιβάλλουσα τὸν νεανίαν,

—Θὰ γείνης καλὸς; θὰ μὲ παρηγορήσης ἀδελφέ μου; πῶ λέγει δὲν εἶσαι ἀδελφός μου ὅπως καὶ τοῦ Ἀχμετ; Καὶ ἐγὼ σὲ ἀγαπῶ, καθὼς καὶ ἐκεῖνος... ἀλλ' ἐγὼ σὲ ἀγαπῶ περισσότερον ἐκείνου... Τί ὥραϊος ποῦ εἶσαι... γείνου λοιπὸν καλὸς ὅσον καὶ ὥραϊος,

Καὶ ταῦτα εἰπούσα ἡ νέα ἐτράπη καὶ πάλιν εἰς φυγὴν κατερχομένη τοῦ λόφου.

— Δυστυχῆ Χαληλιέ! Δυστυχῆ Πέτρε! ἐψιθύρισεν ὁ νέος σταυρώσας τοὺς βραχίονας καὶ βλέπων αὐτὴν ἀπομακρυνομένην.

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἀποπεράτωσις τῆς εἰκόνης τοῦ φύλακος ἀνεβλήθη εἰς ἄλλην ἡμέραν.

Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ.

(ἀκολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΙ ΖΩΗ

(συνέχ. ἔρα προηγ. φυλλ.)

X.

Μετὰ τὴν θλιβεράν συνέντευξιν αὐτὴν παρῆλθον ὀκτὼ δλόκληροι ἡμέραι, τὰς ὁποίας διήνυσα μεμονωμένος ἐν τῷ δωματίῳ μου ἐν ἄκρᾳ τῆς ψυχῆς μου ὀδύνη καὶ ἀπελπησία. Τὰς πρὸς στιγμῶν ἀναζωπυρηθείσας χρυσοπτέρους ἐλπίδας μου διεδέχθη τοῦ προσδοκωμένου μελλοντος ὁ ἐρεβώδης ζόφος. Ἐν τῇ ἀπογνώσει μου ἔκλαιον καὶ ἠώδυρόμην, πλὴν ἐπὶ ματαίῳ, διότι οὐδεμίαν μεταλλαγὴν ἠδυνάμην ὁ τῆλας νὰ ἐπενέγκω

εἰς τὴν τύχην μου. Ὁ ἄνθρωπος θρηνεῖ καὶ ἐξοργίζεται, πλὴν ἀκολουθεῖ μοιραίῳ καὶ ἐκουσίῳ τὰ ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης ἀποφασισθέντα θέλων δὲ ν' ἀντιστῆ κατ' αὐτῶν οὐδὲν ἄλλο ἐπιτυγχάνει, οὐδὲν ἕτερον κατορθοῖ ἢ τῆς ἑαυτοῦ μηδαμινότητος καὶ ἀσθενείας τρανωτέραν ἔτι ἀποδεξιν νὰ παράσχη. Ὡς ἐκ τούτου, ἀδυνατῶν νὰ πράξω τὸ οὐδὲν, συνεμορφώθην καὶ ἐγὼ πρὸς τὴν τύχην μου, ἀποφασίσας νὰ περιβληθῶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Ἐξῆλθον τότε τῆς οἰκίας καὶ πορευθεὶς παρὰ τῷ Ἀλεξάνδρῳ, διεκoinώσα αὐτῷ τὴν ἀπόφασίν μου ταύτην, συντάξας ἅμα καὶ ἀποστείλας τὴν ἀκόλουθον τελευταίαν πρὸς τὴν Ζωὴν ἐπιστολήν μου.

Ὁ Γεώργιος πρὸς τὴν Ζωὴν

Κωνσταντινούπολις 15 Ἰουλίου
Ζωή μου.

Ὅπως τρέμων δράττω τὸν κάλαμον ὅπως ἀπαντήσω εἰς τὸ γράμμα, τὸ ἔσποτον διὰ μένου τῆς ἀγαθῆς ἡμῶν φίλης Μαρίας μοι ἀπέστειλας. Τρέμων καὶ κλαίων, ψυχὴ μου, σοὶ γράφω διότι πρόκειται περὶ τῆς ἀγάπης μας. Ναι, Ζωή μου τρέμουσα ἡ χεὶρ χαράττει τὰς δλεθρίας ταύτας γραμμάς· πλὴν ἡ χεὶρ δυστυχῶς δὲν ἀποκόπτεται, καὶ ὀφείλω νὰ σοὶ τὰς γράψω. Ἡ ὑπὸ τοῦ πόνου πιεζομένη καρδιά μου ὑπερμέτρως θλίβεται, πλὴν καὶ αὕτη, φεῦ! δὲν συντρίβεται καὶ πρέπει νὰ προχωρήσω. Τὴν ὑπαρξίν μου θα προσέφερον ὅλην, ἂν ἠδυνάμην ν' ἀποφύγω, ἂν ἠδυνάμην ν' ἀπομακρύνω ἐκ τῶν χειλῶν μου τὸ πικρότατον ποτήριον· ἀλλὰ τὸ ποτήριον τοῦτο μέχρι τουγὸς ὀφείλω νὰ κενώσω. Ἡ σκληρὰ εἰμαρμένη καὶ τοῦτο μοι ἐπεφύλαξε· νὰ καταστῶ ἐγὼ τοῦ ἰδίου μου ἑαυτοῦ ὁ δῆμιος. Ἀκουσον λοιπὸν, Ζωή μου, τὴν πενθιμωτάτην τῶν ἀγγελιῶν, μάθε, ἀγάπη μου, τὴν θλιβερωτάτην τῶν εἰδήσεων, ἡ παρούσα μου εἶναι ἡ τελευταία πρὸς σὲ ἐπιστολή μου, διότι ὁ Γεώργιος σου δὲν εἶναι πλέον ὁ Γεώργιος σου, διότι ὁ Γεώργιος σου μετε-

μορφώθη εἰς πατέρα Γεράσιμον. Ὁχ! Ζωή μου! δὲν λέγεται, δὲν περιγράφεται ἢ πάλη, τὴν ὁποῖαν ἐδέησε πρὸς ἑμαυτὸν νὰ ἐπιχειρήσω, ὅπως καταβάλω τὴν ἐπιθυμίαν τῆς καρδίας μου· δὲν ἐκφράζονται αἱ βάσανοι καὶ τὰ μαρτύρια, τὰ ὁποῖα ὑπέστην ἀφοῦ ἐνίκησα, ἀφοῦ τὸ ἀπεφάσισα. Εἶναι σκληρὸν, ψυχὴ μου, τὸ τέλος, ὅπερ εἰς τὴν διακατὴ ἡμῶν ἀγάπην ἐπεφυλάσσετο, καὶ ὅμως τοιοῦτοτρόπως ἔπρεπε νὰ πράξωμεν. Ἄλλ' εἶναι ἀληθὲς ἢ ὄνειρον ὅτι διὰ παντὸς αὕτη ἐτελεύτησεν; Ὁχ, ὄχι, ψεῦ! ὄνειρον δὲν εἶναι· διότι ἐθεσπίσθη ἤδη ὁ αἰώνιος χωρισμὸς μας, διότι οἱ ὀφθαλμοὶ μου ποτὲ πλέσν δὲν θὰ ἐνατενίσωσι τοὺς ἰδικούς σου. Καὶ δύναται νὰ μεταβληθῶσι τῶν καρδιῶν μας οἱ πόθοι, οἱ παλμοὶ καὶ τὰ αἰσθήματα;; Εἶναι λοιπὸν ἀληθὲς ἢ ὄνειρον ὅτι ἡ ἀγάπη μας ἐτελεύτησεν; Ὁχ, ὄχι! δὲν εἶναι ἀληθὲς· εἶναι ὄνειρον, εἶναι ἀπάτη, εἶναι ψεῦδος τὸ τοιοῦτον, διότι ἡ ἀγάπη μας δὲν ἐτελεύτησεν, οὔτε δύναται νὰ τελευτήσῃ.

Ζωή μου, δὲν ἤθελον κατ' ἀρχὰς νὰ πεισθῶ, δὲν ἤθεκον νὰ πιστεύσω ὅτι ἄλλος θὰ μοὶ ἀφήρπαζε τὸ ρόδον μου, ὅτι ἄλλος θὰ ἐσφρατέριζετο τὸν θησαυρόν μου, καὶ ὅτι ἐγὼ θὰ τὸν ἐγκατέλειπον ἀμαχητὶ, χωρὶς νὰ παραφρονήσω, χωρὶς νὰ δώσω τέλος εἰς τὴν περιττὴν μου ζωὴν· καὶ ὅμως ὅποιοι λόγοι, ὁποῖα ἐπιρροή ὁποῖα δύναιμι εἰς τοῦτο μ' ἐβίασεν; Ζωή μου, οὐδεὶς ἄλλος λόγος, οὐδεμία ἀλλή ἰσχὺς εἰμὴ μόνος ὁ ἔρως μας μὲ ὑπεχρέωσε νὰ ὑπομείνω, τὰ πάντα νὰ θυσιάσω. Ἀπέναντι τοῦ παρουσιασθέντος μοι φοβεροῦ διλήμματος τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς πληρώσεως τῆς ἐπιθυμίας μου, δὲν νὰ ἠδυνήθην, Ζωή μου, ν' ἀντιπαστῶ, δὲν ἠδονήθην. νικήσω· ἔπρεπε μεταξὺ τῶν δύο νὰ ἐκλέξω, ἢ τὸ ἐν ἢ τὸ ἄλλο· κλαίω λοιπὸν καὶ ὀδυρόμενος ἐξέλεξα τὸ πρῶτον, διότι τὸ ρόδον μου ἄσπιλον ἐπεθύμησα, διότι τὸ ἀλαβάστρινον ἴνδαλαμα τῆς λατρείας τῆς

καρδίας μου ἀμόλυντον ἐπόθησα. Διέξοδος τις ἄλλη δὲν ὑπῆρχε, δὲν μοὶ ὑπελείπετο. Οἱ ἄνθρωποι καὶ τὸ πεπρωμένον κατ' ἐμοῦ συναπισθέντες μοὶ προέτεινον μόνον τὴν κόλασιν ἢ τὸν παράδεισον· τὸν ἔρωτά μας λοιπὸν δὲν ἠδυνάμην ν' ἀρνηθῶ, δὲν ἠδυνάμην νὰ καταβιάσω, προτιμήσας θῦμα νὰ πέσω, προτιμήσας ἐπὶ τοῦ θωμοῦ τῆς καρδίας μας τὸν ἐγωϊσμόν μου, τὰς ἐλπίδας μου, τὰς προσδοκίας μου, τὰ πάντα νὰ θυσιάσω! Πλὴν, ἀγάπη μου, ἂν καὶ ἡ θυσία μου ἦναι μεγίστη ἂν καὶ τὰ πάντα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἔπαυσαν πλέον δι' ἐμὲ ὑπάρχοντα, ἂν καὶ ἡ καρδία μου νεκρὰ καὶ ἀνάσθητος ἀπέμεινεν, ἂν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ μου αἰωνίως θὰ κλαίωσιν, ἂν καὶ ἐκ τῶν χειλέων μου διὰ παντὸς ἐφυγαδεύθη τὸ μείδιμα, αἰσθάνομαι ἐν ἑμαυτῷ ὑπερτάτην μὲν θλίψιν, πλὴν ταύτοχρόνως μεγίστην γαλήνην, ἄφατον ἡρεμίαν. Ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος ὅσω θλιβερὰ, ὅσω σπαραξικάρδιος καὶ ἂν ἦναι, παρέχει καὶ αὕτη, ψυχὴ μου, τὰς γλυκύτητας, τὰς ἠδονάς τῆς. Δὲν σὲ ἀπατῶ. Ζωή μου, ὦχ! ναί, δὲς ψεύδομαι· πιστευσόν με, καὶ ἀναλογίσθητι ὅτι τὸ ψεῦδος ὑφ' ὁποιοῦδήποτε φιλοικτίρμονος, ὑφ' ὁποιοῦδήποτε ὑψηλοῦ αἰσθηματός καὶ ἂν ἐπιτάσσεται, δὲν μοὶ εἶναι δυνατόν, δὲν μοὶ εἶναι συγκεχωριμένον κατὰ ταύτων τὴν ἐπίσημον τοῦ βίου μας στιγμὴν. Δὲν ψεύδομαι λοιπὸν, Ζωή μου, δὲν θέλω νὰ σὲ ἀπατήσω, δὲν θέλω ψευδόμενος νὰ σὲ παρηγορήσω. Ἐνθυμήθητι ὅτι τὰ πάντα, ψεῦ! μεταξὺ ἡμῶν ἐτελεύτησαν, ὅτι σοὶ ὁμιλεῖ ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον ποτὲ πλέον δὲν θὰ ἴδῃς ἐνώπιόν σου, ἄθρως τέλος διὰ σὲ καὶ διὰ τὸν κόσμον ὑπάρχων, πλὴν νεκρός. Δὲν σὲ ἀπατῶ λοιπὸν, Ζωή μου, δὲν ψεύδομαι. Πιστευσόν με· συνεμορφώθην πρὸς τὴν τύχην μου καὶ ὑπομένω, ναί, ἀγάπη μου, ὑπομένω, περιμέλω καὶ ἐλπίζω. . . . ὦχ, ναί! περιμένω καὶ ἐλπίζω. Ἐνεδύθην, ὡς βλέπετε, τὸ ἔνδομα τοῦ-

το τῆς ὑπομονῆς, ἐνῶ ἠδυνάμην καὶ ἄλλως νὰ πράξω. Δὲν τὸ ἐπραξα... διότι ἐπέσιθην, Ζωή μου, διότι ἐπίστευσα, καὶ πιστεύσας ἀπεράσισα νὰ ζήσω ἄχ, ναί! ἀπεράσισα, ἀγάπη μου, νὰ ζήσω, καὶ θὰ ζήσω προσευχόμενος, ὑπομένων καὶ ἐλπίζων.—Ζωή μου, ὑπερτάτη θεβαίως εἶναι ἡ θυσία μας καὶ πικρότατον τὸ ποτήριον, ὑπερ ἐπέπρωτο νὰ πίνωμεν· ἀλλ' ὀφείλομεν νὰ ὑποστώμεν τὴν τύχην μας, ὀφείλομεν, ψυχὴ μου, καρτερικῶς νὰ ὑπομεινῶμεν τὰ δεινὰ τοῦ κόσμου. Ὄφείλομεν νὰ ὑπομεινῶμεν, διότι βραχέα ἔσονται θεβαίως τὰ δεσμά μας, καὶ μετὰ τὰ βαρέα ταῦτα δεσμά, μετὰ τὰς ἀλγηδόνας ταύτας τοῦ βίου μας, μετὰ τὰς βασάνους, μετὰ τὰ μαρτύρια, θ' ἀνατείλῃ καὶ δι' ἡμᾶς ἡ φωταυγῆς καὶ ἀνέσπερος ἐκείνη ἡμέρα, καθ' ἣν οὔτε ἡ ἰδιοτέλεια τῶν ἀνθρώπων, οὔτε αἱ προλήψεις αὐτῶν θὰ ἰσχύσωσι πλέον νὰ μᾶς χωρίσωσι, καθ' ἣν ἐλεύθεροι καὶ ἀγαπώμενοι ὡς πάντοτε, θὰ περιπτύχθωμεν ἀδιαρρήκτως καὶ ἀδιασπάστως ἐν ἐγκαρδίῳ ἀσπασμῶ, ὅπως μὴ χωρισθῶμεν πλέον. Ὁχ, ναί, Ζωή μου! μετὰ τὴν ἀηδῆ καὶ πρόσκαιρον ταύτην ζωὴν, ὑπάρχει καὶ ἑτέρα φαιδρὰ καὶ αἰώνιος. Εἰς τοὺς οὐρανοὺς λοιπὸν, ἀγάπη μου, ἐκεῖ σὲ περιμένω... Ἄκουσόν με λοιπὸν, Ζωή μου, καὶ ἀκολούθησον τοὺς λόγους μου. Ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν σοὶ συνιστῶ, ἀγάπη μου. Ἄκουσόν με, καὶ ὑπόμεινε καὶ σὺ, ὡς καὶ ἐγὼ ὑπομένω· σοὶ τὸ λέγει ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου αἱμάσσει ἡ καρδιά ἐνῶ τὸ λέγει· σοὶ τὸ λέγει ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος σὲ μόνον ἐλάτρευσε, σὲ μόνον λατρεύει ἐν τῷ κόσμῳ· σοὶ τὸ λέγει ὁ πενθῶν Γεώργγιός σου, καὶ πρέπει νὰ μὴ ἀκούσης. Ἄκουσόν με καὶ ὑπόμεινε, ἂν μ' ἀγαπᾷς ἀκόμη, ἂν θέλῃς νὰ δυνηθῶ νὰ ὑποστῶ τὴν ταλαίπωρον ὑπαρξίν μου ταύτην· ἐν ὀνόματι τέλει τῆς ἱεραῆς καὶ ἀγνῆς ἀγάπης μας σὲ λατρεύω, σ' ἐξορκίζω νὰ μὴ ἀκούσης.

ZAK. ANΘ ETOΣ Β'.

Χαῖρε λοιπὸν, Ζωή μου, χαῖρε, ἀγάπη μου, χαῖρε, ψυχὴ μου! Αὗται εἶναι αἱ τελευταῖαί μου λέξεις, καὶ ὁμως δὲν δύναμαι νὰ πεισθῶ, δὲν δύναμαι νὰ πιστεύσω ὅτι εἶναι ἀληθὲς τὸ τοιοῦτον! Πλὴν, φεῦ! εἶναι βέβαιον, εἶναι ἀληθὲς στατον, καὶ ὀφείλω νὰ τελειώσω... Χαῖρε λοιπὸν, Ζωή μου, διὰ παντὸς χαῖρε... ἀλλ' ὄχι διὰ παντὸς, προσωρινῶς μόνον, δὲν δύναται ἄλλως νὰ ἦναι, διότι ἂν ἦτον ἄλλως, οἱ δυστυχεῖς θὰ ἐγκατελείποντο ὑπὸ τοῦ Πλάστου· διότι ἂν ἦτον ἄλλως, θὰ ἦτο χλεύη, θὰ ἦτο ἀπάτη καὶ ἀπάτην οὐδεμίαν ὁ Πλάστης ἐποίησε. Προσωρινῶς λοιπὸν, ἄχ, ναί! προσωρινῶς μόνον, χαῖρε, Ζωή μου, χαῖρε, καὶ σὲ περιμένω εἰς τοὺς οὐρανοὺς!

ὁ Γεώργγιός σου

XIII

Τί ὑπάρχει, ἐξηκολούθησεν ὁ Γεώργγιος, ὡς πρὸς ἑαυτὸν μόνον ὀμιλῶν, ἐκεῖθεν τῶν ὤκεανῶν, ἐκεῖθεν τῶν ὀρέων, τῶν νεφῶν, τῶν ἀστέρων, τῶν κόσμων; Πόθεν ἡμεῖς ὀρμώμεθα καὶ ποῦ βαίνομεν; Σκοτεινὰ καὶ ἄδηλα πρὸς τὸν ἄνθρωπον τὰ τοιαῦτα. Εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας, τὰς ἀπευθυνόμενας πρὸς τὸν Πλάστην ὑπὸ τῆς ἀγωνιώσους ἀνθρωπότητος, οὗτος οὐδὲν ἀποκρίνεται· οἱ δὲ σοφοὶ ἐξηγοῦντες τὴν σιωπὴν τοῦ ἐκλαμβάνουσι ταύτην ὡς τρανοτάτην ἀπόδειξιν τῆς μὴ ὑπάρξεώς του. Τυφλοὶ, μωροὶ καὶ ἀλαζόνες εἴμεθα οἱ ἄνθρωποι, διότι θέλομεν ν' ἀρνηθῶμεν τὴν ὑπαρξίν εἰς ὅ,τι νὰ ἐνατενίσωμεν δὲν δυνάμεθα, εἰς ὅ,τι νὰ νοήσωμεν δὲν ἠμποροῦμεν. Ὁ ἔρω, λοιπὸν, τί εἶναι ὁ ἔρω, τὸ αἶσθημα τοῦτο, ἢ ἄνευ πυθμένος ἄβυσσος, ὁ ἄνευ ὀρίαν οὐρανός; Μήπως δὲν ἀποτελεῖ τμήμα ἀναπόσπαστον τοῦ ἀπειρου, ἔνδειξιν ἀκαταμάχητον τῆς Θεότητος τὸ αἶσθημα τοῦτο; Μήπως οἱ ἄνθρωποι δὲν ριπτόμεθα εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ἔρωτος περιπληθῶς καὶ ὀρμη-

φύτως, ριπτόμεθα δὲ διότι ἡ ἀγάπη ἐξομοιοῖ τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸν Θεόν, διότι ἀγαπῶντες προαπολαύομεν τῶν ἡδονῶν τῆς αἰωνίου ὑπάρξεως, ὡς ἐὰν μετείχομεν ἤδη τοῦ οὐρανοῦ, ὡς ἐὰν εἶχεν ἤδη τελεσθῆ ἢ μετὰ τοῦ ἀπειρου ἡμετέρα συγχώνευσις; Ὁ ἔρωσ λοιπὸν εἶναι τὸ πᾶν ἐν τῷ κόσμῳ εἶναι ἢ ἐναργεστέρα ἀπόδειξις τῆς ὑπάρξεως τοῦ Ὑψίστου.

Τὰ πάντα, — ἐξηκολούθησεν ὁ δυστυχῆς μοναχὸς — εἶναι μυστήρια διὰ τοὺς θνητούς· καὶ τίς δύναται νὰ τὰ διερευνήσῃ, τίς δύναται νὰ τὰ ἐνοήσῃ, εἰμὴ μόνος ἐκεῖνος, ὅστις τὰ ἐδημιούργησεν; Ἡ ἐὰν τοῦτο δέδοται εἰς τὸν ἐλάχιστον ἐκεῖνον ἀριθμὸν τῶν προνομιοῦχων καὶ δαιμονίων ἀνδρῶν, ὅτινες ἐπὶ μακρὸν ἐσπούδασαν τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐμελέτησαν τὰς αἰμοσταγεῖς σελίδας τῆς ἱστορίας του, τί πρὸς τοῦτο, ἢ τί οὔτοι ἐκαρπώθησαν; Οὐδὲν ἔτερον εἰμὴ μόνον μάθησιν καὶ γνῶσιν, καθισταμένην ἀπαισιωτάτην εἰς αὐτοὺς τοὺς ἰδίους, ἅτε μὴ δυνθέντας, ἅτε μὴ δυναμένους νὰ μεταβάλωσι τι ἐκ τῶν προαποφασισθέντων. Ἄπαντες λοιπὸν ἀνεξαιρέτως, μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, πλούσιοι καὶ πένητες, τοῦ πεπρωμένου εἴμεθα δούλοι, μηδενὸς ἐκ τῆς ἡμετέρας βουλήσεως ἐξαρτωμένου. Καὶ αὐτὴ ἡ θέλησις μας εἶναι γελοῖόν τι καὶ κωμικόν, διότι ἐνῶ νομίζομεν ἐν τῇ κομπορημοσύνῃ μας ὅτι ὀδηγοῦμεν τοὺς ἄλλους, ἡμεῖς αὐτοὶ, χωρὶς νὰ τὸ θέλωμεν, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζωμεν, ὀδηγοῦμεθα πρὸς τὸν θάνατον, ὅστις ἐπέρχεται, ὡς καὶ ἡ γέννησις, ἀσχέτως τῆς θελήσεώς μας, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐπιθυμίας μας. Ταῦτα πάντα μὲ ἀναγκάζουσι νὰ πιστεύσω ὅτι πρέπει βεβαίως νὰ ἡμαρτήσαμεν προηγουμένως ἐν ἑτέρῳ κόσμῳ καὶ ὅτι νῦν τιμωρούμεθα διὰ τῆς παρουσίας ἐπαχθοῦς ὑπάρξεώς μας ἐν τῇ γῆ ταύτῃ, ἣτις ἀναμφιβόλως εἶναι κόλασις . . . κόλασις ὁμῶς εὐτυχῶς πρόσκαιρος, καὶ οὐχὶ αἰώνιος. Δούλοι λοιπὸν εἴμεθα ὅλοι, καὶ

οὐδὲν ἕτερον ἢ δούλοι, παίγνια καὶ νευρόσπαστα τοῦ πεπρωμένου.

Ἄλλ' ἄς ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τὴν ἡμετέραν διήγησιν, ἀφοῦ μᾶς εἶναι ἀδύνατον ν' ἀποκαλύψωμεν τὰ μυστήρια ταῦτα, ἀφοῦ μᾶς εἶναι ἀδύνατον ν' ἀντιτάξωμεν φραγμὸν κατὰ τῆς ὁρμῆς τοῦ πταμοῦ τῆς τύχης. Προσδιωρίσθη λοιπὸν ἡ τῆς τελετῆς ἡμέρα, καθ' ἣν ἐμελλον νὰ ἐνδυθῶ τὸ μέλαν φόρεμα, καθ' ἣν θ' ἀπεχαιρέτων διὰ παντὸς τὸν κόσμον. Θέλω σοὶ παραλείψει τῆς ἀπλουστάτης ἄλλως τε τελετῆς ταύτης τὰ καθέκαστα, ἐπιθυμῶν ὅσον τὸ δυνατὸν νὰ συντομεύσω τὴν ἀφήγησιν τῆς πρὸς τὸ τέλος αὐτῆς βαινούσης θλευεράς ἱστορίας μου. Τοῦτο μόνον σοὶ λέγω, ὅτι μετὰ τὸ πέρας τῆς τελετῆς ταύτης, καὶ ὡς ὕστατον χλευασμὸν τῆς τύχης, ἔλαβον τὴν ἀκόλουθον τελευταίαν τῆς Ζωῆς μου ἐπιστολήν.

Ἡ Ζωὴ πρὸς τὸν Γεώργιον

Νεάπολις 16 Ἰουλίου

Γεώργιέ μου,

Εἶναι παράτολμον τὸ διάβημα, τὸ ὁποῖον ἐπιχειρῶ σήμερον γράφουσά σοι κατ' εὐθεῖαν καὶ κρύφα. Ἐγνώ τὸ λάθος μου, ἀντιγνωρίζω τὸ ἁμάρτημά μου· πλὴν, Γεώργιε, μὴ μὲ καταγορέσῃς, μὴ μὲ μισήσῃς καὶ σὺ διὰ τοῦτο, διότι δὲν ἠδυνάμην ἄλλως νὰ πράξω. Τὸ ἀπὸ 22 Ἰουνίου γράμμα σου μοι ἐπιβάλλει νὰ σοὶ γράψω· ὁ ἔρωσ μας μοὶ ἐπιτάσσει τὴν ἀπάντησιν ταύτην· Γεώργιέ μου, πολλὰ δὲν ἔχω νὰ σοὶ εἶπῶ διότι ὅλα σοὶ τὰ εἶπον, ὅλα τὰ γινώσκεις, διότι γυμνὴν καὶ ὀλόκληρον σοὶ ἀπεκάλυψα, σοὶ παρέδωκα τὴν καρδίαν μου. Ἐλθέ λοιπὸν, Γεώργιε, εἰς Νεάπολιν, ἐλθέ εἰς τὰς ἀγκάλας μου, ἐλθέ νὰ σὲ ἴδω, νὰ σ' ἀσπασθῶ, καὶ ἄς ἀποθάνω μετὰ ταῦτα. Ἐλθέ, Γεώργιέ μου, διότι ἡ Ζωὴ σου ὑποφέρει, διότι ἡ Ζωὴ σου φθίνει, διότι ἡ Ζωὴ σοι ἀποθνήσκει. Ὡχ, Θεέ μου! ὁ νοῦς μου ἀπόλλυται, ἡ καρδία μου συντρίβεται! Δὲν εἶναι ἀλη-

θες, ψυχή μου, ὅτι θά ἔλθης; Ὁχι, ναί! Γεώργιε· πρέπει νά ἔλθης, διότι δέν ἀντέχω πλέον, διότι δέν δύναμαι νά ὑποστῶ τόν αἰώνιον τοῦτον χωρισμόν, δέν δύναμαι, ἀγάπη μου, δέν δύναμαι. Γεώργιε, τὸ ποτήριον μέχρι στεφάνης ἐπληρώθη, δέν χωρεῖ ἄλλο, θά ὑπερχειλήσῃ, θά θραυσθῆ. Μέσος ὄρος δέν ὑπάρχει, πρέπει νά ἔλθης· εἶναι μανία, εἶναι ἀμαρτήμα ἴσως τὸ τοιοῦτον, ἀλλὰ δέν δύναμαι πλέον, πρέπει νά ἔλθης, καὶ ἄς γείνη, ἔτι καὶ ἂν γείνη. Γεώργιέ μου, μὴ μ' ἐγκαταλείψης· λύτρωσόν με, σὲ ἰκτεύω· εἰς τὸν ἱερὸν ὄρον τῆς ἀγάπης μας σ' ἐξορκίζω νά μὲ σώσης ἐκ τοῦ θλέθρου πρὸς τὸν ὁποῖον ὠθοῦμαι. Εἶμαι παρήκοος, εἶμαι ἔνοχος, εἶμαι ἀμαρτωλὴ, τὸ ἐνόησά, τὸ γινώσκω· μὴ μὲ μισήσης, μὴ μὲ ἀποστραφῆς, μὴ καὶ σὺ μὲ ἀπολακτίσης ἐκ τῶν ἀγκαλιῶν σου, διότι σ' ἀγαπῶ, Γεώργιε, διότι ἂν ἡμάρτησα, ἂν ἀμαρτάνω, ὁ ἔρωσ μας μὲ παρέσυρε. Συγχώρησόν με λοιπὸν καὶ ἄνοιξον πρὸς με τὰς ἀγκάλας σου, ὡς τὰς ἀνέωξεν ὁ Θεάνθρωπος πρὸς τὴν ἀμαρτήσασαν γυναῖκα· συγχώρησόν με, ὡς καὶ ἐκεῖνος ἐσυχώρησε τὰς ἀμαρτίας της, διότι εἶχεν ὑπερμέτρως ἀγαπήσει!

Ἐλθὲ λοιπὸν, Γεώργιέ μου· ἔλθὲ, σὲ περιμένω, ἀγάπη μου· σὲ περιμένει ἡ εἰς σὲ μόνον ἀνήκουσα, ἡ διὰ σὲ θνήσκουσα

Ζωὴ σου.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἀφίχθῃσα καθ' ἡμέραν ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα, καθ' ἡν στιγμὴν, δηλονότι, δέν ἠδυνάμην νὰ πράξω οὐδὲν, ἦτο, ὡς σοι προσέπον, ὁ ἔσχατος ἐμπαιγμὸς τῆς εἰμαρμένης.

Εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἔδωκα, διότι οὐδεμίαν ἠδυνάμην νὰ δώσω. Ἀπαυδήσας, ἐγκατελείφθη εἰς τὴν τύχην μου, ἠττηθεὶς παρ' αὐτῆς κατὰ κράτος. Οἱ ἀγῶνες, τοὺς ὁποίους κατ' αὐτῆς ἀντέταξα, οὐδὲν ἠδύνηθη-

σαν, οὐδὲν ἴσχυσαν ἀφέθῃν λοιπὸν εἰς τὴν βούλησίν της, ὡς ἀφίεται ἐκὼν ἕκων ὁ κεκοπιακῶς ναυαγὸς εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ παρασύροντος αὐτὸν κύματος, ἂν καὶ γινώσκῃ ὅτι ἐν τῷ κύματι ἐκείνῳ τὸν περιμένει ὁ θάνατος. Ἀπέναντι τοῦ παρουσιαζομένου μοι ἀδυσωπήτου καὶ ἀνυπερβλήτου ἐκείνου «Ἀδυνάτου» τὰ δάκρυα καὶ μόνα τὰ δάκρυα μοὶ ὑπελείποντο, διότι τὰς ἐλπίδας μου μοὶ τὰς ἀφῆρεσαν ὄλας, διότι τὰς προσδοκίας μου μοὶ τὴς ἐμάταιώσαν ἀπάσας. Ὁ ἔρωσ μου λοιπὸν ἐτάφη διὰ τῆς εἰς τὴν μονὴν εἰσόδου μου, καλυφθεὶς ὑπὸ τοῦ ζοφεροῦ καὶ πενθηφόρου ἐνδύματός μου.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἦτο, φεῦ! πρόδρομος ἐτέρας φοβερωτέρας συμφορᾶς, τὴν ὁποῖαν τότε, ὁ τάλας, δέν ἠδυνάμην οὔτε νὰ προῖδω, οὔτε νὰ φαντασθῶ! Ὡς ἔννοεῖς, τὸ γράμμα τοῦτο ἐγράφη πρὶν ἢ ἔτι λάβῃ ἡ Ζωὴ μου τὴν τελευταίαν μου ἐπιστολήν· ὡσεὶ δὲ ἐπιτύμβιος λίθος τοῦ ἔρωτός μας, διὰ τοῦ γράμματος τούτου παύει πᾶσα μεταξὺ ἐκείνης καὶ ἐμοῦ ἀλληλογραφία, καὶ ἐντεῦθεν ἄρχεται ἡ ἐπώδυνος λύσις, ὡς κατόπιν θ' ἀκούσης, τῆς πενθίμου ἱστορίας μου.

(ἐκκολουθεῖ)

Φ. KAPPER.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΛΕΟΠΑΡΔΗΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος· Ὁρα φυλλ. Η'.)

Οὐδὲν ἄπορον λοιπὸν, ἐὰν ἐξ ὅλων τούτων τῶν ψευθεμένων πόθων, ἐξ ὅλων τῶν πικριῶν κακοδαίμονος βίου ἐγεννήθη ἰδιότυπος καὶ καινοφανῆς ποίησις, σπαραξικάρδιος θρηνηδία ἐπὶ τοῦ τύμβου τοῦ περικλειόντος τὰς ἐλπίδας του, τὰς προσδοκίας του, τοὺς παιδικούς βεμβασμούς του.